

[Birte Weiss]

Jeg skal heller ikke gentage de mange positive oplysninger, som kan gives om virkningerne af teaterlovgivningen for børn, om musiklovgivningen, om de rammer, som det offentlige har lagt om idrætten, eller om bibliotekernes betydning for børns læsevaner. Hvad angår det sidste, tror jeg, det har haft en speciel positiv betydning, at børnene igennem skolebibliotekerne er blevet vænnet til at komme der, er blevet vænnet til at færdes blandt boghylder og låne bøgerne hjem, som om det var deres egne.

Derfor er det ekstra vigtigt, at skolebibliotekerne også efter den nye bibliotekslovs forventede ændringer af skolebibliotekernes organisatoriske tilhørsforhold bevarer den samme funktion, som de har i dag, altså at de bevarer det brede udbud af børnelitteratur af enhver karakter.

Rapporten »Kulturens Børn« bygger på oplysninger og handler om de ca. 330.000 danskere, som i dag er imellem 9 og 12 år. Den handler om, hvad de laver i deres fritid, hvordan de selv sammensætter deres kulturmønster, og hvad de savner af muligheder, men den handler også om – og det er meget vigtigt – hvilke forventninger de selv stiller til deres tilværelse som store børn og som voksne mennesker, og det er nok først og fremmest dér, de sociale forskelligheder i udgangspunktet kommer ind i billedet.

Når jeg synes, det er velmotiveret at lave en undersøgelse af netop denne aldersgruppe og dens kulturvaner, hænger det sammen med, at det, som man kan kalde ungerne, der er på vej til at blive de store, netop er de allermest aktive, er de mest åbne og mest modtagelige over for nye intellektuelle udfoldelsesmuligheder. Man kan sige det på den måde, at deres livsappetit er enorm, og når det gælder deltagelse i kulturlivet, er der en klar tendens til – og det er en positiv tendens – at appetitten vokser, mens man spiser.

Det samme gælder til en vis grad også for voksne, og konstateringen af netop denne kendsgerning er vel i det hele taget et godt udgangspunkt for al kulturpolitik. Hermed tænker jeg på, at det sjældent har karakter af det, man kan kalde et egentligt massivt folkekrav, at der investeres penge i den ene eller anden form for kulturaktivitet. Alligevel bliver tilbuddene brugt til overmål, når de er til stede, og man kan vel sige det på den måde, at krumtappen i al lokal kulturpolitik derfor

bl.a. også kan beskrives som mod, politisk mod, til at hjælpe nye aktiviteter i gang, også mens de endnu er nye og dermed ekstra sårbare, dvs. også inden man er helt sikker på, at de repræsenterer et flertalsønske.

I den forbindelse vil jeg pege på, at det efter min opfattelse var meget positivt, at Kommunernes Landsforening i sommer udsendte et debatoplæg om kommunernes kulturelle forpligtelser, et oplæg, som drejer sig ikke blot om egentlige kommunale aktiviteter, men også om deres forpligtelse til at give de meget omtalte græsrodsbevægelser rum til at udvikle sig på egne betingelser. Med rum mener jeg det sagt både i direkte og i overført forstand: rum i form af aktivitetshuse, som i praksis fungerer som brugernes egne, og rum i form af respekt for bevægelsernes anderledes måde at gribe samfundsmæssige problemer an på uden dermed at omklamre dem politisk.

Det er i øvrigt også min positive fornemmelse, at kulturpolitikken i mange lokalsamfund spiller en væsentlig større rolle, end vi er vant til i den kommunale valgkamp, som er i gang. Set fra en christiansborgsk synsvinkel er dette ikke blot positivt, det er ganske enkelt nødvendigt. I løbet af de sidste femten år er kulturministeriets rolle som initiativtagende part blevet delvis ændret. Decentralisering betyder, at initiativet nu i højere grad er lagt ud til kommuner og amter, og at kulturministeriet i stedet eller i højere grad i hvert fald nu skubber bag på de lokale initiativer i form af efterfølgende tilskud. Det understreger for mig netop præcis kommunernes og amternes forpligtelse til at forstå, at budet nu er deres, at det nu er dem, som skal tage initiativet, og at der så er den mulighed, at staten bagefter følger de lokale aktiviteter op.

Men jeg vil gerne lige vende tilbage til de 9–12-årige. Hvordan ser deres situation egentlig ud i dag? Man kan vel sige om dem, at de vokser op i en langt mere utryk atmosfære end den, deres forældre voksede op i. Uden helt at forstå den samfundsmæssige sammenhæng oplever de debatter om arbejdsløshed; de oplever en ikke særlig klart konkretiseret utryghed og bliver formentlig dermed også et noget lettere bytte for det, man kan kalde den kommercielle kulturunderholdningsindustri.